

Midlertidig tilsetning i staten

Jeg har tidligere skrevet om adgangen til å foreta midlertidige tilsetninger etter så vel arbeidsmiljøloven som etter tjenestemannsloven i staten. Akademikerforbundet har i det siste fått en del spørsmål i forhold til tjenestemannslovens regler om midlertidig tilsetning, og spesifikt om de unntak som følger av forskriftene til loven. Jeg vil derfor komme noe nærmere inn på dette nedenfor.

Reglene og unntakene

Reglene om midlertidig tilsetning finner vi i tjenestemannslovens § 3 hvor hovedreglen er at tjenestemenn i staten skal tilsettes i faste stillinger. Lovens

§ 3 inneholder imidlertid en del unntak. I tillegg til unntak for vikariater, fremgår det av tjenestemannsloven § 3, nr. 2 at midlertidig tilsetning kan skje når tjenestemannen bare trengs "for et bestemt tidsrom eller for å utføre et bestemt oppdrag". Videre fremgår det av § 3, nr. 2 at midlertidig tilsetning også kan skje dersom "arbeidet ikke er fast organisert og det derfor er usikkert hvilke tjenestemenn som trengs". Disse to unntakene er fortolket av Høyesterett i en kjennelse inntatt i Rettstidende 1997, side 1411 flg. Høyesterett setter her klare grenser for når disse unntakene kommer til anvendelse. Unntakene må således fortolkes snevrere enn det ordlyden tilsier. Det er ikke rom for å gå i detalj om dette i denne artikkelen.

Særregler i forskriftene til tjenestemannsloven

Jeg skal derimot gå noe nærmere inn på enkelte særregler i forskriftene til tjenestemannsloven. Disse åpner adgang for midlertidig tilsetning av statlig personale ut over de unntakene i tjenestemannsloven som er nevnt ovenfor. Det er i forskriftens § 3 tatt inn ganske omfattende regler som åpner for tilsetninger på åremål i en rekke stillinger i staten. I tillegg til lederstillinger, er det i betydelig grad stillinger i universitetssektoren hvor tilsetning kan skje midlertidig, dvs. på åremål. Her kan åremålstilsetning brukes i forhold til tilsetning i stillinger som vitenskapelige assistent, i stipendiatstillinger og i postdokstillinger. Videre kan man nytte åremål i forhold til undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet. Ut over dette har man i forskriftenes § 5 tatt inn særregler om midlertidig tilsetning av søkere til vitenskapelige stillinger i de tilfeller en ikke får klart kvalifiserte søkere til stillinger ved universiteter og høyskoler. Forskriftene forutsetter her at muligheten for tidsbegrenset stilling er nevnt i kungjeringen av stillingen og at vedkommende som tilsettes midlertidig har muligheter for å skaffe seg de nødvendige kvalifikasjoner i løpet av tilsetningsperioden. Tilsetningsperioden er som hovedregel maksimalt 3 år, men kan forlenges inntil seks måneder, hvis dette er nødvendig for å vurdere vedkommendes kvalifikasjoner. Den midlertidig tilsatte har ved utløpet av perioden krav på å bli vurdert til fast stilling før den lyses ut på ny.

I forskriftens § 5 b er det også tatt inn en adgang til å tilsette midlertidig i bistillinger på inntil 20 % for undervisnings- og forskerstillinger ved universiteter eller høyskoler.

Avslutningsvis vil jeg også nevne noen eksempler på at forskriftene gir adgang til å foreta midlertidig tilsetning i andre statlige stillinger. Det er i forskriftenes § 5 a gitt særregler for midlertidig tilsetning i visse prosjektstillinger og gruppelederstillinger i NAV. Det er videre i forskriftenes § 5 c inntatt regler om midlertidig tilsetning for inntil ett år av personer med redusert arbeidsevne, dersom det er behov for å prøve ut vedkommendes arbeidsevne. Det samme gjelder i forbindelse med reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid. Det forutsettes i dette tilfellet at vedkommende er tiltaksdeltaker iht. særskilte forskrifter det henvises til i forskriftenes § 5 c.

Advokat Bjørn Bråthen